

Nu het loon van Belgacom-topvrouw Dominique Leroy toch wat royaler blijkt dan 650.000 euro, rees in deze krant de vraag of Jean-Pascal Labille wel kan aanblijven. **PASCAL DELWIT** en **MARC HOOGHE** menen van wel. Labille heeft de waarheid dan wel wat geweld aangedaan, zwart op wit staan liegen was het niet.

Is Labille te ver gegaan?

Dit is niet hetzelfde als de zaak-Vanackere

Het probleem van de verloning van de ceo's en kaderleden van overheidsbedrijven blijft het nieuws halen. Na de ophef over de loonsverhoging van de kaderleden van Belfius en de bocht van 180 graden van Koen Geens, veroorzaakt het precieze loon van de ceo van Belgacom opnieuw opschudding (*DS 5 februari*). We kunnen er alleen maar blij mee zijn dat deze zaak zoveel emoties losmaakt. Toen Johnny Thijs afzag van een nieuw mandaat bij Bpost, leken de reacties van een beduidend deel van de Vlaamse werkgevers, politici en media er immers op te wijzen dat ze verontwaardigd waren over de weigering van de federale regering om toe te geven aan looneisen die buitensporig leken, maar dat uiteindelijk niet waren. Het niveau van de verloning blijft erg hoog, minder dan in het verleden en in de privésector, maar toch nog altijd ongelooflijk hoog. De 'ontdekking' dat Dominique Leroy alles samen meer dan 650.000 euro zou verdienen, lijkt a priori verrassend. Je kunt het gebrek aan openheid betreuren. Je moet het zelfs betreuren. Maar het is uitzonderlijk dat het loon en alle voordelen van een werknemer duidelijk worden opgesomd. Hier is het niet anders gegaan. Voordelen zoals een auto van de zaak, een groepsverzekering, werkingskosten of zelfs premies worden zelden vermeld. Het is echt niet schokkend dat de ceo van Belgacom ze krijgt.

Colla en Pinxten

Moet deze onthulling tot het vertrek van Jean-Pascal Labille leiden, zoals het redactioneel commentaar suggereert (*DS 6 februari*)? Ik zie niet goed waarom - maar misschien weet de krant meer dan ik. Volgens mij zijn er twee omstandigheden die een minister verplichten om af te treden.

De eerste heeft te maken met politieke verantwoordelijkheid. Als de diensten waarvoor een minister verantwoordelijk is een ernstige fout maken of zwaar in gebreke blijven, kan hij zijn politieke verantwoordelijkheid opnemen, ook als hij zich persoonlijk niets te verwijten heeft. Zo is het Marcel Colla en Karel Pinxten vergaan in het dioxineschandaal van 1999, of Louis Toback na het overlijden van Semira Adamu in 2003.

Labille heeft inderdaad de waarheid verbloemd, maar dat gebeurt helaas elke dag

De tweede heeft betrekking op een politieke fout van de minister. Dat was het geval met Steven Vanackere in het ACW-dossier. Steven Vanackere had niet alleen geblunderd in zijn communicatie, maar ook informatie ontkend die klopte. Hij was in de fout gegaan en moest vertrekken, net als Leo Delcroix, jaren geleden.

Gouden regel

Maar het is niet duidelijk op welk van die twee registers je je zou kunnen beroepen om het ontslag van Jean-Pascal Labille te eisen. Je kunt de regering en de minister van Overheidsbedrijven inderdaad verwijten dat ze te weinig transparant geweest zijn en de waarheid hebben verbloemd. Maar dat gebeurt elke dag en in zowat alle dossiers. Het is een gouden regel van de communicatie - betreuenswaardig, maar ook buiten de politieke wereld alledaags.

Pascal Delwit

Doceert politieke wetenschappen (ULB)

Grijze zone is geen reden voor ontslag

In theorie is het eenvoudig: ministers moeten zich verantwoorden voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers, zo staat het in artikel 101 van onze grondwet. Als de Kamer geen vertrouwen meer heeft in een minister, dan wordt hij op staande voet ontslagen. Tot zover is alles helder. Maar omdat de Kamer de hoogste uitdrukking is van onze soevereine volkswil bestaan er geen regels over hoe de volksvertegenwoordigers tot een beslissing moeten komen. Stel dat 76 van de 150 kamerleden vanavond beslissen dat Didier Reynders onmogelijk minister kan blijven, omdat de kleur van zijn das niet goed gekozen is, dan is dat gewoon zo. Er is geen enkele manier waarop Reynders in beroep zou kunnen gaan tegen zo'n absurde beslissing.

Natuurlijk wordt er vaak gepleit voor duidelijke regels die de ministeriële verantwoordelijkheid moeten vastleggen, maar helemaal waterdicht zullen die nooit zijn, juist omdat het uiteindelijk een politieke beslissing is en blijft. De laatste poging om duidelijkheid te scheppen dateert uit 1998, maar kwam ook niet veel verder dan de stelling dat een minister ontslagen wordt 'als het ontslag nodig is voor het verderzetten van het beleid'. Om het helemaal onoverzichtelijk te maken: in de praktijk gebeurt het nooit dat de Kamer echt moet stemmen over een dergelijke motie van wantrouwen. Als een minister 'voelt' dat hij geen meerderheid meer heeft, dan neemt hij ontslag. Dat maakt het natuurlijk dubbel moeilijk: niet alleen zijn er geen regels, maar er zijn zelfs geen beslissingen die een jurisprudentie kunnen vormen, en dus moet je maar aanvoelen wat de hypothetische beslissing van de Kamer zou kunnen zijn.

Uiteraard zijn er in de loop van de voorbije decennia wel een paar vuistregels ontstaan. Ministers die hebben gelogen voor het parlement, die

zware fouten hebben begaan, of waarvan bewezen is dat ze corrupt zijn, moeten in de praktijk opstappen. Maar ook daar evolueren de normen: in 1975 werd in Nederland de minister van Ontwikkelingssamenwerking betrapt op dronken rijden, maar de man kon toen gewoon aanblijven. We zijn nu veel strenger geworden, zoiets zou nu niet meer kunnen.

Het blijft Labilles verdienste dat Leroy nog maar een derde van Bellens verdient

De extra's 'vergeten'

Zwart op wit liegen tegenover het parlement zal in de praktijk altijd tot ontslag leiden. Maar de waarheid wat geweld aandoen? Technisch gezien heeft minister Labille niet gelogen over het loon van Dominique Leroy bij Belgacom. Hij is alleen 'vergeten' alle extra's er bij te vermelden. Dat is ze-

ker niet fraai, maar als ik u vraag hoeveel u verdient, rekent u daar dan spontaan uw maaltijdcheques, bedrijfswagen en groepsverzekering bij? Labille zit dus in de grijze zone van hele leugens en halve waarheden. In het verleden is dat nooit genoeg geweest om tot ontslag gedwongen te worden: de leugen moet echt zwart op wit aangetoond worden. En uiteindelijk blijft het zijn verwezenlijking dat Leroy nauwelijks één derde verdient van haar voorganger Didier Bellens. De hele affaire is niet echt verheffend en laat een bittere smaak na. Maar het ongeschreven gewoonterecht rond de ministeriële verantwoordelijkheid maakt het zeer onwaarschijnlijk dat minister Labille nu nog, zo kort voor de verkiezingen, zou moeten verdwijnen.

Marc Hooghe

Doceert politieke wetenschappen (KU Leuven)